

گسترش مفهوم بیمه

متوجه: فروزنده محمدزاده*

بیمه خرد^۱ بعد از واقعه سونامی، زمینه یک بازار بالقوه کاملاً جدید را در صنعت بیمه ایجاد کرده است. اما آیا این نمونه ای است که در سراسر جهان در حال توسعه تکرار می شود؟ برخوردار بودن از یک زندگی مرغه در هند کار بسیار سختی است. با این وجود بگوم^۲ و همسرش تقریباً از عصده این کار برآمدند. درآمد شرکت کوچک شان کفاف زندگی آنها را می داد. اما زمانی که همسر بگوم در اثر

* کارشناس متجمی زبان انگلیسی

۱. مقصود از بیمه خرد، بیمه هایی است که در سطح جزیی و انفرادی عمدتاً به افراد با درآمد کم فروخته می شود (Micro Insurance)- تازه های جهان بیمه ۲. Begum

جرائم واردہ در یک حادثه درگذشت، اگر آنها برای داشتن بیمه از کارافتادگی که برای آنها سالانه هزینه ای معادل ۳/۲۰ یورو دربرداشت، آینده نگری نکرده بودند، خانواده وی ممکن بود با زیان های مالی مواجه شود.

به دنیای بیمه های خرد، جایی که مردمانی مانند بگوم مشتریان عادی آن هستند خوش آمدید. همان طور که واقعه سونامی در آسیای جنوب شرقی بمحبوبی تشان داد، افرادی که از حداقل بیمه برخوردار هستند در اقلیت کوچکی قرار دارند. در ضمن از آنجایی که ساکنین مناطق رostایی آسیا، امریکای لاتین و آفریقا تا به حال شناس بیمه شدن را نداشتند، حتی اگر می توانستند از عهده هزینه آن برآیند، بیمه گران این کار را یک کار عملی نمی دانستند. خوشبختانه امروزه این نظرها در حال تغییر است.

بازسازی ادامه دارد

آلیانز (شرکت بیمه آلمانی) می گوید که بیمه های خرد قبل از فاجعه سونامی برای اجرا در مناطق آسیای جنوب شرقی برنامه ریزی شده بود. هرچند که این حادثه خیلی زودتر از آن که بسیاری از آسیبدیدگان از حمایت پیشنهادی و مزایای این طرح آگاه باشند اتفاق افتاد و این واقعیت که آلیانز قبل از آن اشاره کرد - مبنی بر قرارداد همکاری با دو سازمان یاری رسان پیشرفته جهت توسعه بیمه های خرد - بدین معنی است که این بیمه ها امروزه نقش سهمی را ایفا می کنند یعنی در حوادثی مانند سونامی که در آینده اتفاق می افتد از ساکنین این مناطق حمایت مالی بهتری صورت می گیرد.

مایکل آنتونی^۱، یکی از اعضای گروه یاری گر آلیانز می گوید: "ما منابع مالی و نیروی متخصص را جهت کمک به ایجاد یک شبکه بیمه اجتماعی در Ache، تقبل کرده ایم، که بالطبع مردم می توانند امانت مالی داشتند. ما برای فروش بیمه نامه ها برنامه ریزی نکرده ایم، بلکه جهت توسعه و آموزش مسائل بیمه به مؤسسات مالی کوچک برنامه ریزی کردیم".

سرمایه گذاری های کوچک در بسیاری از این مناطق رostایی خیلی بیشتر از بیمه های خرد توسعه یافته است. این سرمایه گذاری های کوچک در بسیاری از موارد پایه و اساس بیمه را تشکیل می دهند. معمولاً بیمه خرد با چند تفاوت فاحش با رشته های دیگر بیمه عمل می کند. اولین تفاوت پوشش دادن بیش از ۵۰۰۰ مشتری است که

۱. Allianz

۲. Michael Anthony

ترجیعاً تحت یک قرارداد می‌باشد. تفاوت دوم نیاز به داشتن واسطه بین مشتری و بیمه‌گر است اما معمولاً به جای یک واسطه، یک سازمان غیردولتی (NGO) تمام فرایند توزیع و اجرا را به عهده دارد.

هینز دولبرگ^۱ مسئول شرکت منطقه آسیا در آلیانز می‌گوید: "اعضای NGO یا در این مورد مددکاران اجتماعی (ASA)^۲ (عضوهای فعال جایگزین‌های اجتماعی) در اجلاس محلی شهر شرکت می‌کنند یا برای پیشنهاد طرح‌های مالی‌شان به خانه‌های افراد می‌روند. یک سازمان با ساختار مناسب از پذیرش بالایی برخوردار بوده و سازمانی قابل اعتماد خواهد بود. اغلب شرکت‌های بزرگ بیمه در این کشورها از چنین اعتباری برخوردار هستند".

همان‌طور که مطالعه موردی نشان می‌دهد، طرح آزمایشی بیمه‌های خرد آلیانز قبلاً در هند اجرا شده است، هرچند که درخواست‌ها از مسئولین نظارتی هند مبنی بر فروش درصد معینی از بیمه‌نامه‌ها در مناطق روستایی تا حدودی موجب این مسئله شده است.

آقای دولبرگ اضافه می‌کند: "ما اخیراً بالغ بر ۴۲۰۰۰ بیمه عمر صادرکردیم (در ایالت تامیل نادو در جنوب هند) و در فکر افزایش این رقم هستیم. به تازگی تنها بیمه نامه‌ای که پیشنهاد می‌کنیم، بیمه نامه عمر است که هزینه آن سالانه ۸۷ سنت است." این بیمه نامه حوادث ناشی از مرگ‌های طبیعی یا ناگهانی را معادل ۳۵۰ یورو پوشش می‌دهد. در رابطه با درآمد حاصل شده، آلیانز و شریک تجاری اشن از هر بیمه نامه ۳۷ سنت دریافت می‌کنند که مابقی آن نزد NGO می‌ماند. آقای دولبرگ اظهار می‌کند که این یک شغل پرسود است. اما وی اضافه می‌کند: "به‌خاطر داشته باشید که ما اکنون درباره تعداد محدودی از بیمه نامه‌ها صحبت می‌کنیم و این مقیاسی نیست که شرکت را ثروتمند سازد. در حال حاضر مسود ۱۹ درصدی از حق بیمه بدلست می‌آوریم."

چالش‌های بالقوه

با موافقیت در هند، آشکار است که آلیانز به مکان‌های دیگری نیز در این منطقه توجه داشته باشد. آقای دولبرگ می‌گوید: "در مورد لاتوس و اندونزی بررسی کردیم و دریافتیم که به ویژه در اندونزی شرایط بالقوه برای بیمه‌های خرد وجود دارد". اگر بتوانیم یک سازمان (NGO) یا شریک دیگری پیدا کنیم که به مشتریان بیشتری دسترسی داشته باشد در این صورت بیمه‌های خرد می‌تواند به صورت بالقوه در برخی کشورها به عنوان بازار قابل توجهی باشد. فقط تحت یک قرارداد می‌توانیم ۴۲۰۰۰ نفر را بیمه کنیم و این در حالی است که هنوز شرایط بالقوه این بازار

۱. Heinz Dollberg

۲. Activists for social Alternatives

را آزمایش می‌کنیم".

"در هر کشوری که فعالیت می‌کنید، یک مجوز رسمی (و یک گواهی غیررسمی) برای فعالیت وجود دارد. اگر به صورت موفقیت آمیزی بتوانیم به ناظران و مقامات پارلمانی کشورها نشان دهیم که صاحب منافع دائمی هستیم، آسان تر می‌توانیم ثابت کنیم که نه تنها به طبقه متوسط اجتماع بلکه به گروه‌های فقیرتر جامعه نیز توجه داریم. با وجودی که موانع قابل توجیه بر سر راه اجرای الگوی بیمه‌های خرد در سراسر جهان در حال توسعه وجود دارد و همان طور که درک رینهارد^۱، نایب رئیس مؤسسه مونیخ ری توضیح می‌دهد: "دسترسی به مشتریان به علت کمبود آموزش، بیسوادی و بد بودن یا نبود زیربنای اقتصادی مشکل است."

"بنابراین برای بالا بردن سطح آگاهی مردم، شیوه‌های نو و کمال‌های جدید برای توزیع بیمه‌نامه‌ها ضروری است. برای مثال، نمایش‌های خیابانی ممکن است برای توضیح مکانیسم بیمه مفید باشد. انجمن‌های مربوط نیز باید جمع‌آوری حق بیمه‌ها را سازماندهی کنند زیرا که امکان دسترسی این گروه‌ها به مردم بومی آسان تر است. عامل دیگر اینکه به علت بدپرداخت شرایط مالی حق بیمه‌ها مرتبًا پرداخت نمی‌شود، البته افراد نیازمند الزاماً اهداف و مزایای بیمه را درک نمی‌کنند و این‌گونه می‌اندیشند چرا پولشان را به طور منظم پس نگیرند در حالی که ادعای خسارته نکرده‌اند."

برای افرادی که وارد بازار بیمه خرد می‌شوند دانستن شرایط بومی ضرروری است زیرا هزینه‌های اجرایی بسیار بالاست و تنها با همکاری همه سهامداران پایین می‌آید و مؤسسات مالی کوچک اغلب دانش بیمه‌ای کافی ندارند.

آقای رینهارد می‌گوید: "اطلاع یافته‌ایم که طرح‌های مالی کوچک در حال حاضر به علت از دست دادن مشتریان، دچار بحران مالی شده است. به همین دلیل شرکت سازمان‌های بومی با شرکت‌های بیمه ایده‌آل است." بیمه اتکابی به علت داشتن سیاست نامشخص و ساختار قانونی به ندرت در دسترس است. ناقص بودن اطلاعات تاریخی در بیمه‌نامه‌ها که ضرروری می‌باشند موجب شده تا صنعت بیمه هرچه بیشتر با فرایند بیمه‌های خرد که در حال توسعه است ادغام شود.

آقای رینهارد با این مطلب که تأمین سرمایه لازم جهت توسعه بیمه‌های خرد چالش بزرگی است موافق است و

می گوید برای عملکرد بهتر بیمه های خرد به محصولاتی نیاز داریم که به آسانی قابل درک باشند، به علاوه، حق بیمه کم نیز بسیار اهمیت دارد.

پرداخت های کم اما پی درپی، برای مثال حق بیمه های هفتگی ضروری است. همچنین به منظور جذب بیمه گران و بیمه گران انکلی حرفه ای، بیمه گذاران باید گروه بندی شوند. بیمه های گروهی موثر ترین نوع بیمه هستند. به طور کلی مسئله اساسی این است که چه کسی از بیمه سود می برد، بیمه گذاران یا مؤسسات مالی؟

مؤسسه مونیخ ری ماه آینده کنفرانسی درباره بیمه در خدمت افراد فقیر برگزار خواهد کرد که شامل فعالیت های جاری، تجربه های همکاری با CGAP^۱ (گروه مشورتی برای کمک به افراد فقیر) که گروه فعال در سورد بیمه های خرد است، می باشد. حدود ۸۰ متخصص از سازمان های بین المللی، سازمان های غیر دولتی، سازمان های کمک رسانی پیشرفته و صنعت بیمه برای بحث و بررسی در مورد نتایج بدست آمده از ۲۴ مطالعه موردی عملکرد بیمه های خرد از سراسر جهان گرد هم خواهند آمد. طرح سونامی ممکن است برای اجرای طرح های جدید بیمه مانند کاتالیزور عمل کند و این کار دو سال است که ادامه دارد.

درنهایت ما باید از تجربه های خود در انجام امور بیمه ای برای افرادی که درآمد کمی دارند، استفاده کنیم و

بهره مند شویم.

ولگان گلیدی:

بیمه خرد، هند، سونامی

منبع:

Greg Dobie, "Spreading the word", *The Review*, Sep 2005, P.21-22